Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu toinen jaosto)

8 päivänä heinäkuuta 2020*

Talous- ja rahapolitiikka – Luottolaitosten vakavaraisuusvalvonta – Asetuksen (EU) N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohta – EKP:n luottolaitokselle määräämä hallinnollinen rahoituksellinen seuraamus – Asetuksen (EU) N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta – Omien varojen vaatimusten jatkuva noudattamatta jättäminen – Tuottamuksellinen rikkominen – Lievemmän lainsäädännön taannehtiva soveltaminen – Ei sovelleta – Puolustautumisoikeudet – Seuraamuksen määrä – Perusteluvelvollisuus

Asiassa T-576/18,

Crédit agricole SA, kotipaikka Montrouge (Ranska), edustajinaan asianajajat A. Champsaur ja A. Delors,

kantajana,

vastaan

Euroopan keskuspankki (EKP), asiamiehinään C. Hernández Saseta, A. Pizzolla ja D. Segoin,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii SEUT 263 artiklan nojalla unionin yleistä tuomioistuinta kumoamaan luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille 15.10.2013 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1024/2013 (EUVL 2013, L 287, s. 63) 18 artiklan 1 kohdan nojalla 16.7.2018 tehdyn EKP:n päätöksen ECB/SSM/2018-FRCAG-75, jolla kantajalle määrättiin 4 300 000 euron hallinnollinen rahoituksellinen seuraamus luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 kumoamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 (EUVL 2013, L 176, s. 1, oikaisut EUVL 2013, L 208, s. 68 ja EUVL 2013, L 321, s. 6) 26 artiklan 3 kohdassa säädettyjen omien varojen vaatimusten jatkuvasta noudattamatta jättämisestä,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja S. Papasavvas sekä tuomarit V. Tomljenović, F. Schalin, P. Škvařilová-Pelzl ja I. Nõmm (esittelevä tuomari),

kirjaaja: hallintovirkamies M. Marescaux,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 21.1.2020 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

Asian tausta

1 Kantaja, Crédit agricole SA, on Euroopan keskuspankin (EKP) suoran vakavaraisuusvalvonnan alainen ranskalainen luottolaitos.

2 EKP:n tutkintayksikkö lähetti 22.12.2016 kantajalle väitetiedoksiannon kehyksen perustamisesta YVM:n puitteissa tehtävälle yhteistyölle EKP:n ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välillä sekä kansallisten nimettyjen viranomaisten kanssa (YVM-kehysasetus) 16.4.2014 annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EU) N:o 468/2014 (EUVL 2014, L 141, s. 1) 126 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti. EKP katsoi kantajan luokitelleen pääomainstrumentteja ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi pyytämättä ensin lupaa toimivaltaiselta viranomaiselta, mikä on vastoin luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 (EUVL 2013, L 176, s. 1, oikaisut EUVL 2013, L 208, s. 68 ja EUVL 2013, L 321, s. 6) 26 artiklan 3 kohtaa.

3 Kantaja esitti 18.1.2017 kirjalliset lausumansa väitetiedoksiannosta.

4 EKP:n tutkintayksikkö toimitti 2.8.2017 kantajalle päätösluonnoksen, jotta tämä voisi esittää siitä kirjalliset lausumansa.

5 Kantaja pyysi 4.8.2017 EKP:ltä pidennystä määräaikaan, johon mennessä sen piti esittää lausumansa. EKP hyväksyi pyynnön osittain 7.8.2017 pidentämällä määräajan 30.8.2017 asti.

6 Kantaja esitti 30.8.2017 kirjallisia lausumia sille toimitetusta päätösluonnoksesta.

7 EKP teki 16.7.2018 luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille 15.10.2013 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1024/2013 (EUVL 2013, L 287, s. 63) 18 artiklan 1 kohdan nojalla päätöksen ECB/SSM/2018-FRCAG-75, jolla kantajalle määrättiin 4 300 000 euron hallinnollinen rahoituksellinen seuraamus asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdassa säädettyjen omien varojen vaatimusten jatkuvasta noudattamatta jättämisestä (jäljempänä riidanalainen päätös).

8 EKP totesi ensinnäkin kantajan toimineen sääntöjen vastaisesti. Se katsoi asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäisestä alakohdasta seuraavan, että luottolaitokset voivat luokitella pääomainstrumenttejaan ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi vain, jos ne ovat saaneet siihen etukäteen luvan toimivaltaiselta viranomaiselta.

9 Tältä osin EKP kiisti kantajan väitteen, jonka mukaan kantaosakkeet sisältyivät Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti julkaisemaan luetteloon (jäljempänä EPV:n julkaisema luettelo). Se katsoi, ettei instrumentin sisältyminen tähän luetteloon vapauta luottolaitosta velvollisuudesta hankkia asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukainen toimivaltaisen viranomaisen ennakkolupa.

10 EKP totesi kantajan laskeneen kolme kertaa (23.6.2015, 12.11.2015 ja 21.6.2016) liikkeeseen kantaosakkeita, joihin sisältyi ”uskollisuuslauseke”, joka oikeutti osakkeenomistajat korotettuun osinkoon jokaisesta yhtäjaksoisesti vähintään kahden vuoden ajan pidetystä osakkeesta. EKP katsoi kantajan luokitelleen ilman sen lupaa nämä pääomainstrumentit ydinpääoman (CET1) instrumenteikseen omia varoja ja omien varojen vaatimuksia koskevissa neljännesvuosittaisissa

konsolidoiduissa ilmoituksissaan vuoden 2015 toisen vuosineljänneksen ja vuoden 2016 toisen vuosineljänneksen välisenä aikana sekä julkistaessaan tietoja kolmannen pilarin mukaisesti 30.6.2015 ja 30.6.2016 välisenä aikana.

11 EKP muistutti myös, että yhteinen valvontaryhmä oli 18.4.2016 ilmoittanut kantajalle tämän velvollisuudesta pyytää ja saada EKP:n lupa ennen pääomainstrumenttien luokittelemista ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi, minkä jälkeen kantaja oli esittänyt 30.5.2016 lupapyynnön, joka koski 23.6. ja 12.11.2015 toteutettuja liikkeeseenlaskuja, ja 22.6.2016 lupapyynnön, joka koski 21.6.2016 toteutettuja liikkeeseenlaskuja. EKP myönsi luvat 26.7. ja 29.8.2016.

12 EKP päätteli tästä, ettei kantaja ollut noudattanut asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohtaa 30.6.2015 ja 30.6.2016 välisenä aikana, kun se luokitteli pääomainstrumentteja ydinpääoman (CET1) instrumenteikseen ilman toimivaltaisen viranomaisen lupaa, ja että tämä rikkominen oli vähintään tuottamuksellinen.

13 Lisäksi EKP muistuttaa riidanalaisessa päätöksessä, että sen jälkeen, kun se oli myöntänyt luvat, EPV oli ilmoittanut sille, etteivät ”uskollisuuslausekkeen” sisältävät kantaosakkeet täytä asetuksen N:o 575/2013 28 artiklan 4 kohdassa säädettyjä edellytyksiä eikä niitä voida luokitella ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi. Se pyysi tästä syystä 1.8.2017 kantajaa toteuttamaan toimenpiteitä, joilla kantaosakkeet saatettaisiin täysin asetuksen N:o 575/2013 mukaisiksi.

14 Toiseksi EKP määräsi kantajalle 4 300 000 euron hallinnollisen rahoituksellisen seuraamuksen, koska tämä oli toiminut sääntöjen vastaisesti. Se korosti, että sillä on asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti oikeus määrätä hallinnollinen rahoituksellinen seuraamus unionin lainsäädännön suoraan sovellettavien säädösten mukaisen sellaisen vaatimuksen rikkomisesta, jonka osalta toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä unionin lainsäädännön nojalla hallinnollisia rahoituksellisia seuraamuksia. Se lisäsi, että asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 3 kohdan mukaisesti tällaisten seuraamusten on oltava ”tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia”.

15 Rikkomisen vakavuutta arvioidessaan EKP otti huomioon, että 30.6.2016 kyseisten pääomainstrumenttien osuus kantajan ydinpääomasuhteesta (CET1) oli 67 peruspistettä ja että asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohtaa rikottiin viiden peräkkäisen neljännesvuosittaisen ilmoituskauden ja kolmen kolmannen pilarin mukaisen tietojenjulkaisun aikana vuosina 2015 ja 2016. Se katsoi rikkomisen olleen vähintään tuottamuksellinen ja totesi kantajan luokitelleen kantaosakkeiden liikkeeseenlaskunsa ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi vielä senkin jälkeen, kun yhteinen valvontaryhmä oli huomauttanut sille velvollisuudesta hankkia EKP:n ennakkolupa.

16 Lieventävänä seikkana EKP otti huomioon, että se oli antanut kantajalle luvan luokitella kantaosakkeiden liikkeeseenlaskunsa ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi tämän esittämien lupapyyntöjen jälkeen.

17 EKP katsoi 4 300 000 euron hallinnollisen rahoituksellisen seuraamuksen, joka sen mukaan oli 0,0015 prosenttia sen ryhmittymän vuotuisesta liikevaihdosta, jonka osa kantaja on, olevan oikeasuhteinen.

18 Kolmanneksi EKP päätti julkaista määräämänsä hallinnollisen rahoituksellisen seuraamuksen verkkosivuillaan poistamatta kantajan tunnistetietoja. Se katsoi, että seikat, jotka kantaja esitti sen väitteen tueksi, että tällainen julkaiseminen vaikuttaisi erittäin kielteisesti sen maineeseen ja markkina-asemaan, olivat pelkkiä epämääräisiä ja yleisiä olettamuksia eikä niiden perusteella voitu osoittaa, että julkaiseminen aiheuttaisi kantajalle YVM-kehysasetuksen 132 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua kohtuutonta vahinkoa.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

19 Kantaja nosti tämän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 25.9.2018 toimittamallaan kannekirjelmällä.

20 Koska unionin yleisen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin, asiaan määrättiin uusi esittelevä tuomari, joka siirrettiin toiseen jaostoon, jonka käsiteltäväksi asia näin ollen saatettiin.

21 Unionin yleinen tuomioistuin päätti työjärjestyksensä 28 artiklan nojalla toisen jaoston ehdotuksesta siirtää asian laajennetun ratkaisukokoonpanon käsiteltäväksi.

22 Unionin yleinen tuomioistuin (laajennettu toinen jaosto) päätti esittelevän tuomarin ehdotuksesta aloittaa suullisen käsittelyn ja esitti 13.12.2019 työjärjestyksensä 89 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimenpiteenä kirjallisia kysymyksiä asianosaisille. Molemmat asianosaiset vastasivat unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin ja esittivät sen jälkeen huomautuksensa toistensa vastauksiin.

23 Unionin yleisen tuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtaja päätti asianosaisia kuultuaan 6.1.2020 antamallaan päätöksellä yhdistää käsiteltävän asian asioihin T-577/18 ja T-578/18 suullista käsittelyä varten.

24 Asianosaisten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 21.1.2020 pidetyssä istunnossa. Tässä istunnossa EKP:tä pyydettiin vastaamaan kirjallisesti yhteen unionin yleisen tuomioistuimen kysymykseen ja kantajaa esittämään huomautuksensa tästä vastauksesta. Asianosaiset noudattivat pyyntöä asetetussa määräajassa.

25 Unionin yleinen tuomioistuin (laajennettu toinen jaosto) teki 2.3.2020 päätöksen asian käsittelyn suullisen vaiheen päättämisestä.

26 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen ja

– velvoittaa EKP:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

27 EKP vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen ja

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

28 Kanteensa tueksi kantaja vetoaa kahteen kanneperusteeseen.

29 Ensimmäinen kanneperuste koskee toimivallan ylittämistä riidanalaisessa päätöksessä. Kanneperuste jakautuu kolmeen osaan. Ensimmäinen osa koskee asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan rikkomista. Toinen osa koskee asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohdan ja oikeusvarmuuden periaatteen rikkomista. Kolmas osa koskee kantajalle määrätyn hallinnollisen rahoituksellisen seuraamuksen oikeasuhteisuutta.

30 Toisessa kanneperusteessaan kantaja katsoo, että EKP loukkasi sen oikeutta tulla kuulluksi käyttäessään riidanalaisen päätöksen perusteena väitteitä, joita se ei perustellut hallinnollisen menettelyn kuluessa.

31 Kuten edellä 8–18 kohdassa on korostettu, riidanalaisessa päätöksessä EKP ensinnäkin totesi kantajan syyllistyneen rikkomiseen ja toiseksi se määräsi kantajalle hallinnollisen rahoituksellisen seuraamuksen tästä rikkomisesta sekä kolmanneksi päätti julkaista tämän hallinnollisen rahoituksellisen seuraamuksen verkkosivuillaan.

32 Unionin yleinen tuomioistuin pitää aiheellisena erottaa toisistaan kantajan väitteet sen mukaan, koskevatko ne rikkomisen toteamista vai kantajalle määrättyä hallinnollista rahoituksellista seuraamusta.

Riidanalaisen päätöksen laillisuus siltä osin kuin siinä todetaan kantajan syyllistyneen rikkomiseen

33 Kantaja väittää ensimmäisen kanneperusteensa ensimmäisessä osassa, että EKP rikkoi asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohtaa todetessaan kantajan syyllistyneen rikkomiseen. Lisäksi se katsoo ensimmäisen kanneperusteen toisen osan ensimmäisessä väitteessä, että EKP rikkoi asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohtaa katsoessaan kantajan syyllistyneen vähintään tuottamukselliseen rikkomiseen. Toisessa kanneperusteessaan, joka on esitetty toissijaisesti, kantaja väittää vielä riidanalaisen päätöksen sisältämän toteamuksen rikkomisesta perustuvan seikkoihin, joista sillä ei ollut mahdollisuutta esittää näkemystään hallinnollisen menettelyn aikana, minkä se katsoo rikkovan sen oikeutta tulla kuulluksi.

Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee oikeudellista virhettä asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan tulkinnassa ja soveltamisessa

34 Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäisessä osassa kantaja esittää kaksi väitettä.

35 Ensimmäisen väitteen mukaan EKP teki oikeudellisen virheen tulkitessaan ja soveltaessaan asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa sellaisena kuin se oli niiden tekojen tapahtumahetkellä, joihin kantajan väitetään syyllistyneen.

36 Vastauskirjelmävaiheessa esitetyn toisen väitteen mukaan teot, joihin kantajan väitetään syyllistyneen, eivät joka tapauksessa enää ole rikkomisia, koska asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohtaa on muutettu asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta vähimmäisomavaraisuusasteen, pysyvän varainhankinnan vaatimuksen, omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vaatimusten, vastapuoliriskin, markkinariskin, keskusvastapuoliin liittyvien vastuiden, yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaviin yrityksiin liittyvien vastuiden, suurten asiakasriskien ja raportointi- ja julkistamisvaatimusten osalta sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 20.5.2019 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/876 (EUVL 2019, L 150, s. 1). Kantaja katsoo, että unionin yleisen tuomioistuimen on otettava huomioon tämä muutos, koska se on verrattavissa lievempään lakiin.

– Ensimmäinen väite, joka koskee oikeudellista virhettä tulkittaessa ja sovellettaessa asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa sellaisena kuin se oli niiden tekojen tapahtumahetkellä, joihin kantajan väitetään syyllistyneen

37 Riidanalaisen päätöksen 3 kohdassa EKP katsoo, että kantaja oli asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti velvollinen hankkimaan toimivaltaisen viranomaisen ennakkoluvan ennen kantaosakkeiden liikkeeseenlaskujen luokittelemista ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi, vaikka kyseinen pääomainstrumenttien luokka sisältyi EPV:n kyseisen kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti julkaisemaan luetteloon.

38 On todettava, että asetuksen N:o 575/2013 26 artikla koskee ydinpääoman (CET1) instrumentteja. Tarkemmin sanottuna sen 3 kohta koskee toimivaltaisten viranomaisten arviointia siitä, täyttävätkö luottolaitosten ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi luokittelemat instrumentit asetuksen N:o 575/2013 28 artiklassa tai tarvittaessa 29 artiklassa säädetyt edellytykset. Säännöksessä asetetaan pääomainstrumenteille oma järjestely.

39 Asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdassa, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiaan, säädetään seuraavaa:

”Toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava, täyttävätkö pääomainstrumenttien liikkeeseenlaskut 28 artiklassa tai tarvittaessa 29 artiklassa säädetyt edellytykset. Kesäkuun 28 päivän 2013 jälkeen tapahtuvien liikkeeseenlaskujen osalta laitokset saavat luokitella pääomainstrumentit ydinpääomainstrumenteiksi (CET1) vain saatuaan siihen luvan toimivaltaisilta viranomaisilta, jotka voivat kuulla EPV:tä.

Kun on kyse valtiontukea lukuun ottamatta sellaisista pääomainstrumenteista, jotka toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt luokiteltaviksi ydinpääomainstrumenteiksi (CET1) mutta joiden osalta EPV katsoo olevan huomattavan vaikea varmistua 28 artiklan tai tarvittaessa 29 artiklan edellytysten täyttymisestä, toimivaltaisten viranomaisten on perusteltava näkemyksensä EPV:lle.

EPV laatii ja julkaisee toimivaltaisilta viranomaisilta kerättyjen tietojen perusteella luettelon kaikenlajisista pääomainstrumenteista, jotka kussakin jäsenvaltiossa katsotaan ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi, sekä pitää luetteloa yllä. EPV laatii ja julkaisee luettelon ensimmäisen kerran 28 päivään heinäkuuta 2013 mennessä.

EPV voi 80 artiklassa säädetyn arviointiprosessin jälkeen ja jos on riittävästi näyttöä siitä, että kyseiset instrumentit eivät täytä 28 artiklan ja tarvittaessa 29 artiklan edellytyksiä, päättää poistaa luettelosta 28 päivän kesäkuuta 2013 jälkeen liikkeeseen lasketut muut kuin valtiontukipääomainstrumentit ja antaa asiasta ilmoituksen.”

40 Asetuksen N:o 575/2013 28 ja 29 artiklassa, joihin saman asetuksen 26 artiklan 3 kohdassa viitataan, säädetään edellytyksistä, jotka ydinpääomainstrumenttien (CET1) on täytettävä. Asetuksen N:o 575/2013 28 artiklassa vahvistetaan edellytykset, joita sovelletaan luottolaitosten liikkeeseen laskemiin pääomainstrumentteihin, ja saman asetuksen 29 artikla puolestaan koskee edellytyksiä, jotka keskinäisten yhtiöiden, osuuskuntien, säästöpankkien ja vastaavien laitosten liikkeeseen laskemien pääomainstrumenttien on täytettävä.

41 Asianosaiset ovat eri mieltä asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa olevan ilmaisun ”luvan toimivaltaisilta viranomaisilta” tulkinnasta.

42 Kantaja katsoo, että toimivaltaisen viranomaisen lupa annetaan pääomainstrumenttiluokittain sisällyttämällä kyseinen instrumenttiluokka EPV:n asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti julkaisemaan luetteloon. Koska kantaosakkeet sisältyivät tähän luetteloon, kun kantaja luokitteli ne ydinpääoman (CET1) instrumenteikseen, kantaja katsoo, että EKP teki virheen katsoessaan sen rikkoneen asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohtaa.

43 EKP sen sijaan katsoo asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan tarkoittavan, että luottolaitoksen on pyydettävä toimivaltaiselta viranomaiselta lupa ennen kuin se luokittelee pääomainstrumentin ydinpääoman (CET1) instrumentiksi, vaikka kyseinen instrumentti sisältyisi EPV:n julkaisemaan luetteloon. EKP katsoo siksi todenneensa perustellusti riidanalaisessa päätöksessä, että kantaja oli rikkonut tätä säännöstä luokitellessaan kolme kantaosakkeiden liikkeeseenlaskua ydinpääoman (CET1) instrumenteikseen pyytämättä siltä ennakkolupaa.

44 Koska asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdassa olevaa ilmaisua ”luvan toimivaltaisilta viranomaisilta” (ranskaksi ”accord des autorités compétentes”) ei määritellä kyseisessä asetuksessa, on seuraavaksi esitettävä sen tulkinta.

45 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on (ks. tuomio 7.6.2005, VEMW ym., C-17/03, EU:C:2005:362, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

46 Ensinnäkin asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan sanamuodosta käy ilmi, että luottolaitoksen on saatava toimivaltaisen viranomaisen lupa ennen kuin se luokittelee pääomainstrumenttinsa ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi.

47 On todettava, että toimivaltaisen viranomaisen luvan osoittamistapaa ei voida päätellä pelkästään asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan sanamuodosta, koska sana ”lupa” voi viitata sekä ennakkolupaan, joka koskee yksittäisiä pääomainstrumentteja, että lupaan, joka annetaan pääomainstrumenttiluokalle kokonaisuutena.

48 Tältä osin ja toisin kuin kantaja väittää, se, että asetuksen N:o 575/2013 muissa säännöksissä viitataan nimenomaisesti toimivaltaisen viranomaisen ”etukäteisen luvan” (ranskaksi ”autorisation préalable”) saamiseen, ei välttämättä tarkoita, että asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan sanalla ”lupa” (ranskaksi ”accord”) viitataan mekanismiin, joka poikkeaa etukäteistä lupaa koskevasta mekanismista.

49 Tarkastelemalla kaikkia asetuksen N:o 575/2013 säännöksiä, joissa viitataan toimivaltaisen viranomaisen ”lupaan” tai ”etukäteiseen lupaan”, ei nimittäin voida päätellä, että toimivaltaisen viranomaisen hyväksynnän antamistapa olisi erilainen sen mukaan, mitä ilmaisuja eri säännöksissä käytetään. Lisäksi on todettava, ettei tämä ero ole järjestelmällinen, koska asetuksen N:o 575/2013 eri kieliversioissa ei välttämättä eroteta samalla tavalla toisistaan ilmaisuja, jotka ranskankielisessä versiossa ovat ”accord” ja ”autorisation préalable”.

50 Samoin EKP väittää virheellisesti, ettei käsite ”instrumenttiluokka” sisälly asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohtaan. Koska tämän säännöksen kolmannessa alakohdassa viitataan EPV:n julkaisemaan luetteloon ”kaikenlajisista pääomainstrumenteista, jotka kussakin jäsenvaltiossa katsotaan ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi”, asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdassa säädetään pääomainstrumenttien hyväksyttävyyden tarkastelusta luokittain. Näin ollen ei voida katsoa, että viittaus ”pääomainstrumentteihin” säännöksen ensimmäisessä alakohdassa tarkoittaisi välttämättä jokaisen pääomainstrumentin tarkastelua erikseen.

51 Toiseksi kantaja viittaa asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan asiayhteyteen perustuvan tulkinnan osalta saman säännöksen toiseen ja kolmanteen alakohtaan. Sen mukaan kyseisen artiklan toisessa alakohdassa viitataan siihen, että toimivaltainen viranomainen tarkastelee tietynlajisen pääomainstrumentin hyväksyttävyyttä yhdessä EPV:n kanssa, joka päätyy sisällyttämään tämän pääomainstrumenttilajin saman artiklan kolmannen alakohdan mukaisesti julkaisemaansa luetteloon. Kantaja katsoo, että EPV:n julkaisemaan luetteloon sisällyttäminen tarkoittaa käytännössä, että toimivaltainen viranomainen on antanut asetuksen
N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun luvan. Tämä tarkoittaa sen mukaan myös, että instrumentti täyttää asetuksen N:o 575/2013 28 artiklassa säädetyt yleiset edellytykset ja että on asianomaisten luottolaitosten tehtävänä varmistaa, että kyseinen pääomainstrumentti täyttää kyseisessä artiklassa säädetyt yksittäiset edellytykset, minkä toimivaltainen viranomainen voi jälkikäteen tarkastaa.

52 Tällaista tulkintaa ei voida hyväksyä.

53 Ensinnäkin tulkinnassa ei oteta huomioon sitä, että EPV:n kuulemisen luonne on erilainen sen mukaan, onko kyse asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäisen vai toisen alakohdan mukaisesta kuulemisesta. Ensimmäisessä alakohdassa kuuleminen nimittäin esitetään pelkkänä toimivaltaisille viranomaisille tarjolla olevana mahdollisuutena, koska nämä ”voivat kuulla EPV:tä”, mutta saman säännöksen toinen alakohta sen sijaan merkitsee, että toimivaltaiset viranomaiset kuulevat järjestelmällisesti EPV:tä.

54 Toiseksi kantajan esittämä lähestymistapa tarkoittaisi, että toimivaltainen viranomainen tarkastaa vain asetuksen N:o 575/2013 28 artiklassa tai tarvittaessa 29 artiklassa säädettyjen yleisten edellytysten noudattamisen ennen pääomainstrumentin luokittelemista ydinpääoman (CET1) instrumentiksi. Kuten kantaja itse myöntää, on luottolaitoksen tehtävänä varmistaa, että pääomainstrumentti täyttää kyseisen asetuksen 28 artiklassa tai tarvittaessa 29 artiklassa säädetyt yksittäiset edellytykset.

55 On todettava, että toimivaltaisten viranomaisten valvonnan rajoittaminen tällä tavalla olisi vastoin asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa. Tästä alakohdasta nimittäin seuraa, että pääomainstrumentti voidaan luokitella ydinpääoman (CET1) instrumentiksi vasta, kun toimivaltaisilta viranomaisilta on saatu siihen lupa, ja että toimivaltaiset viranomaiset arvioivat kyseisen asetuksen 28 artiklassa tai tarvittaessa 29 artiklassa säädettyjen edellytysten täyttymistä riippumatta siitä, ovatko edellytykset yleisiä vai yksittäisiä.

56 On näin ollen katsottava, että asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että tarkoitetaan kahden eri päätöksen tekemistä. Ensimmäinen päätös seuraa asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa säädetystä toimivaltaisten viranomaisen ja EPV:n välisestä yhteistyöstä ja koskee pääomainstrumenttilajien hyväksyttävyyttä; se toteutuu, kun kyseiset pääomainstrumenttilajit sisällytetään saman säännöksen kolmannessa alakohdassa säädettyyn, EPV:n julkaisemaan luetteloon. Toisen päätöksen tekee toimivaltainen viranomainen, jolle EPV:n kuuleminen on pelkkä mahdollisuus, jonka tarkoituksena on varmistaa, täyttääkö tietty pääomainstrumentti kaikki asetuksen N:o 575/2013 28 artiklassa tai tarvittaessa 29 artiklassa säädetyt edellytykset riippumatta siitä, ovatko ne yleisiä vai yksittäisiä.

57 Tästä seuraa, että vaikka pääomainstrumentin sisällyttäminen EPV:n julkaisemaan luetteloon tarkoittaa periaatteessa, että se voidaan luokitella ydinpääoman (CET1) instrumentiksi, koska se täyttää asetuksen N:o 575/2013 28 artiklassa tai tarvittaessa 29 artiklassa säädetyt yleiset edellytykset, luottolaitos ei pelkästään sen perusteella ole oikeutettu luokittelemaan kyseistä pääomainstrumenttia ydinpääoman (CET1) instrumentikseen. Sen on ennen luokittelua ilmoitettava kyseisestä instrumentista toimivaltaiselle viranomaiselle, jotta tämä voi konkreettisesti tarkistaa kyseisten ja etenkin yksittäistä instrumenttia koskevien edellytysten täyttymisen.

58 Kolmanneksi on otettava huomioon, että kun lainsäätäjä antoi asetuksen N:o 575/2013, sen tarkoituksena oli parantaa pankkijärjestelmässä olevan pääoman määrää ja laatua, mikä mainitaan asetuksen N:o 575/2013 johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa ja toistetaan saman asetuksen johdanto-osan 72 perustelukappaleessa. Erityisesti johdanto-osan 72 perustelukappaleessa korostetaan, että on tarpeen parantaa edelleen sellaisten omien varojen laatua, joita laitoksilla edellytetään olevan, ja jatkaa niiden yhdenmukaistamista, ja viitataan tässä yhteydessä ”keskeisiä pääomainstrumentteja koskeviin tiukkoihin kriteereihin”.

59 Näin ollen lainsäätäjän tarkoitusta noudatetaan parhaiten asettamalla etusijalle asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan sellainen tulkinta, jonka avulla toimivaltainen viranomainen voi parhaiten tarkistaa, täyttääkö tietty instrumentti tasokkaimmiksi omiksi varoiksi, eli ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi luokittelemisen edellytykset.

60 On kuitenkin todettava, että asetuksen N:o 575/2013 28 artiklassa tai tarvittaessa 29 artiklassa säädettyjen edellytysten täyttyminen tarkistetaan paremmin etukäteiseen lupaan perustuvalla menettelyllä kuin järjestelmällä, jossa tiettyjen edellytysten täyttymisen tarkistaa ensisijaisesti luottolaitos itse ja toimivaltaisen viranomaisen valvonta tapahtuu jälkikäteen eikä ole välttämättä järjestelmällistä.

61 Muut kantajan esittämät väitteet eivät horjuta tätä päätelmää.

62 Tämä koskee erityisesti ensinnäkin viittausta asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan tulkintaan, jota kantajan mukaan EPV tai Autorité de contrôle prudentiel et de résolution (Ranskan vakavaraisuusvalvonta- ja kriisinratkaisuviranomainen) pitää ensisijaisena. Tältä osin riittää sen toteaminen, ettei hallintoviranomaisen merkityksellisestä lainsäädännöstä esittämä tulkinta sido unionin tuomioistuinta, joka on SEU 19 artiklan mukaan yksin toimivaltainen tulkitsemaan unionin oikeutta (tuomio 13.12.2017, Crédit mutuel Arkéa v. EKP, T-712/15, EU:T:2017:900, 75 kohta).

63 Sama koskee myös sitä, että asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohtaa on muutettu asetuksella 2019/876. Tältä osin voidaan todeta, että vaikka asetuksen 2019/876 johdanto-osan 23 perustelukappaleesta ilmenee muutoksen tarkoituksena olevan uudesta selkeästä ja avoimesta ydinpääoman (CET1) instrumenttien hyväksymismenettelystä säätäminen, tästä ei voida mitenkään päätellä uuden säännöksen sisältöä ennen muutoksen tekemistä.

64 Kantajan ensimmäinen väite on näin ollen hylättävä.

– Toinen väite, joka koskee asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan uuden version taannehtivaa soveltamista

65 Kantaja korostaa vastauksessaan, että asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan sanamuotoa on muutettu 27.6.2019 alkaen asetuksen 2019/876 1 artiklan 15 alakohdalla. Se katsoo, että asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan uuden version perusteella sen toimintaa ei enää voida pitää rikkomisena ja että lievemmän lain taannehtivan soveltamisen periaatteen mukaisesti siihen on sovellettava tätä asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan uutta versiota.

66 EKP katsoo, että tämä väite on hylättävä.

67 Aluksi on todettava tämän väitteen tutkittavaksi ottamisesta siltä osin, että se on esitetty vastauskirjelmävaiheessa, että vaikka unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 84 artiklan 1 kohdassa kielletään uusiin perusteisiin vetoaminen asian käsittelyn kuluessa, tätä kieltoa ei sovelleta, jos kyseiset uudet perusteet perustuvat asian käsittelyn aikana ilmenneisiin oikeudellisiin seikkoihin tai tosiseikkoihin. Koska nyt käsiteltävä väite perustuu oikeudelliseen seikkaan, joka on ilmennyt asian käsittelyn aikana, eli asetuksen 2019/876 1 artiklan 15 alakohdan voimaantuloon 27.6.2019, se voidaan ottaa käsiteltäväksi.

68 Tällainen väite ei kuitenkaan asian olosuhteissa riitä johtamaan riidanalaisen päätöksen kumoamiseen.

69 On totta, että lievemmän lain taannehtivaa soveltamista koskeva periaate on unionin oikeuden yleinen periaate (tuomio 11.3.2008, Jager, C-420/06, EU:C:2008:152, 59 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio 3.5.2005, Berlusconi ym., C-387/02, C-391/02 ja C-403/02, EU:C:2005:270, 67–69 kohta ja tuomio 27.6.2017, NC v. komissio, T-151/16, EU:T:2017:437, 53 ja 54 kohta), joka on nykyään kirjattu Euroopan unionin perusoikeuskirjaan.

70 Perusoikeuskirjan 49 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Ketään ei saa pitää syyllisenä rikokseen sellaisen teon tai laiminlyönnin perusteella, joka ei ollut tekohetkellä rikos kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden mukaan. Rikoksesta ei saa määrätä sen tekohetkellä sovellettavissa ollutta rangaistusta ankarampaa rangaistusta. Jos rikoksenteon jälkeen laissa säädetään lievemmästä rangaistuksesta, sitä on sovellettava.”

71 Lisäksi lievemmän lain taannehtivan soveltamisen periaatteeseen voidaan vedota paitsi sellaisten ratkaisujen osalta, joilla määrätään rikosoikeudellisia seuraamuksia suppeassa merkityksessä, myös hallinnollisten seuraamusten osalta (ks. vastaavasti tuomio 8.3.2007, Campina, C-45/06, EU:C:2007:154, 32 ja 33 kohta; tuomio 11.3.2008, Jager, C-420/06, EU:C:2008:152, 60 kohta ja tuomio 27.6.2017, NC v. komissio, T-151/16, EU:T:2017:437, 54 kohta).

72 On kuitenkin todettava, että vaikka lievemmän lain taannehtivan soveltamisen periaate voi johtaa päätöksen kumoamiseen, jos oikeudellista kehystä on muutettu käsiteltävän asian tapahtumien jälkeen mutta ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä (ks. vastaavasti tuomio 27.6.2017, NC v. komissio, T-151/16, EU:T:2017:437, 63 kohta), se ei voi vaikuttaa sellaisen toimen lainmukaisuuteen, joka on hyväksytty ennen oikeudellisen kehyksen kyseistä muutosta, koska vastaajana olevaa laitosta ei voida syyttää sellaisten oikeussääntöjen noudattamatta jättämisestä, joita ei vielä sovelleta.

73 Lisäksi oikeudellisen kehyksen riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeinen kehitys voitaisiin mahdollisesti ottaa huomioon vain unionin yleisen tuomioistuimen käyttäessä valtaansa muuttaa määrätyn seuraamuksen määrä olettaen, että sillä on SEUT 261 artiklan nojalla tällainen EKP:n asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti määräämiä hallinnollisia seuraamuksia koskeva toimivalta. Jos unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi tulisi tällainen vaatimus, sen olisi nimittäin ratkaistava, onko päivänä, jona se tekee ratkaisunsa, aiheellista korvata EKP:n arviointi sen omalla arvioinnilla, jotta sakon määrä olisi asianmukainen (ks. vastaavasti tuomio 17.12.2015, Orange Polska v. komissio, T-486/11, EU:T:2015:1002, 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

74 Unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi ei kuitenkaan ole tullut seuraamuksen määrän muuttamista koskevaa vaatimusta, minkä kantaja nimenomaisesti vahvisti istunnossa.

75 Näin ollen toinen väite on hylättävä ja siten myös ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa.

Ensimmäisen kanneperusteen toisen osan ensimmäinen väite, joka koskee asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohdan rikkomista

76 EKP katsoo riidanalaisessa päätöksessä, että kantaja rikkoi asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohtaa vähintään tuottamuksesta asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

77 Kantaja katsoo EKP:n rikkoneen asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohtaa todetessaan tuottamuksesta tehdyn rikkomisen, koska ei voida katsoa, että kantaja tiesi tai sen olisi pitänyt tietää toimintansa tarkoittavan rikkomista. Se muistuttaa erityisesti noudattaneensa EPV:n ja Autorité de contrôle prudentiel et de résolutionin suosimaa tulkintaa, koska EKP ei ollut antanut asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohtaa koskevia ohjeita ja koska lähes kaikki luottolaitokset noudattivat samaa tulkintaa. Kantaja katsoo myös, ettei tulkintaero ole virhe eikä se voinut olla tietoinen toimintansa rikkomisluonteesta.

78 EKP katsoo, että tämä väite on hylättävä.

79 Asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa: ”Jos luottolaitokset, rahoitusalan holdingyhtiöt tai rahoitusalan sekaholdingyhtiöt tahallaan tai tuottamuksesta rikkovat – –, EKP voi – – määrätä hallinnollisia rahoituksellisia seuraamuksia.”

80 Unionin tuomioistuin on korostanut, että tuottamuksen käsitteellä tarkoitetaan tahatonta toimea tai laiminlyöntiä, jolla siitä vastuussa oleva henkilö loukkaa huolellisuusvelvoitettaan (tuomio 3.6.2008, Intertanko ym., C-308/06, EU:C:2008:312, 75 kohta). Lisäksi arvioitaessa sitä, onko kyseessä tuottamus, on otettava huomioon erityisesti noudattamatta jätettyjen säännösten monitahoisuus sekä taloudellisen toimijan huolellisuus (ks. analogisesti tuomio 11.11.1999, Söhl & Söhlke, C-48/98, EU:C:1999:548, 56 kohta).

81 Tältä osin on todettava, että kantaja on luottolaitoksena velvollinen noudattamaan erittäin huolellisesti asetuksen N:o 575/2013 säännöksiä ja kiinnittämään erityistä huomiota näiden säännösten mukaisten velvollisuuksiensa laajuuteen.

82 Lisäksi on niin, että vaikka unionin tuomioistuin ei ennen tätä tuomiota ole esittänyt tulkintaa asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdasta, luottolaitosten velvollisuuksien tarkka laajuus on ollut mahdollista päätellä tarkastelemalla säännöstä huolellisesti, minkä osoittaa edellä 53–60 kohdassa esitetty päättelyketju.

83 Kantaja olisi nimittäin tällaisen tarkastelun perusteella voinut päätellä, että EPV:n asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti suorittama julkaiseminen ja saman säännöksen ensimmäisen alakohdan mukainen toimivaltaisen viranomaisen lupa koskevat kahta eri asiaa, jotka toki liittyvät toisiinsa: yhtäältä sitä, voidaanko pääomainstrumentti luokitella ydinpääoman (CET1) instrumentiksi, ja toisaalta kyseisen asetuksen 28 artiklassa tai tarvittaessa 29 artiklassa lueteltujen edellytysten – etenkin yksittäisiä instrumentteja koskevien edellytysten – noudattamisen konkreettista tarkistamista.

84 EKP on näin ollen perustellusti katsonut kantajan toimineen tuottamuksesta ja päätellyt sen syyllistyneen asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun rikkomiseen.

85 Tätä päätelmää ei horjuta kantajan väite, että se noudatti EPV:n julkaiseman luettelon johdantokappaleessa olevaa tulkintaa, jonka mukaisesti se ei ollut velvollinen pyytämään toimivaltaisen viranomaisen ennakkolupaa voidakseen luokitella kyseiseen luetteloon sisältyvän instrumenttiluokan ydinpääoman (CET1) instrumenteikseen.

86 Tältä osin on jo edellä 62 kohdassa korostettu, ettei EPV:n tulkinta ole ensisijainen asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan sanamuotoon nähden.

87 On kuitenkin niin, että koska yksi EPV:n tehtävistä, joista säädetään Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta 24.11.2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1093/2010 (EUVL 2010, L 331, s. 12) 8 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, on ”myötävaikuttaa oikeudellisesti sitovien unionin säädösten yhdenmukaiseen soveltamiseen erityisesti edistämällä yhteistä valvontakulttuuria”, sen tulkinta asetuksesta N:o 575/2013 on erityisen merkityksellinen etenkin silloin, kun unionin tuomioistuin ei vielä ole tulkinnut kyseistä säännöstä.

88 On myös totta, että erikseen luettuna EPV:n julkaiseman luettelon johdantokappaleen 4 kohdan yhden virkkeen saattaa ymmärtää niin, että EPV:n mielestä pääomainstrumentin sisältyminen sen julkaisemaan luetteloon tarkoittaa, että kyseinen instrumentti voidaan luokitella ydinpääoman (CET1) instrumentiksi, koska siinä todetaan, että ”instrumentin sisältyminen luetteloon tarkoittaa, että se täyttää asetuksessa N:o 575/2013 säädetyt edellytykset ja että kaikki kyseisen jäsenvaltion laitokset voivat luokitella sen ydinpääoman (CET1) instrumentiksi”.

89 Kantajan olisi kuitenkin pitänyt kyetä suhteuttamaan tämän virkkeen merkitys lukemalla kappale yleisemmässä asiayhteydessä. Siinä ei nimittäin esitetä, että mahdollisuus luokitella ydinpääoman (CET1) instrumentiksi EPV:n julkaisemaan luetteloon sisältyvät pääomainstrumentit olisi ehdoton. Päin

vastoin, siinä todetaan, että kansallista lainsäädäntöä on noudatettava ja että asetuksessa N:o 575/2013 tarkoitettu toimivaltaisten viranomaisten lupa saattaa olla tarpeen. Kappaleen muotoilu ei ole erityisen selkeä, mutta viittauksen muiden edellytysten mahdolliseen noudattamiseen tai toimivaltaisten viranomaisten luvan hankkimiseen olisi pitänyt saada kantaja pohtimaan asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisten velvollisuuksiensa täsmällistä laajuutta.

90 Lisäksi on todettava, että kantaja vastaanotti 18.4.2016 EKP:ltä sähköpostiviestin, jossa selvennettiin sen asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan mukaisten velvollisuuksien laajuutta. EKP totesi siinä, että pääoman korotusten luokitteleminen ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi edellyttää ennakkolupaa, ja luetteli asiakirjat, jotka on toimitettava.

91 Toisin kuin kantaja väittää, EKP:n 18.4.2016 lähettämä sähköpostiviesti sisälsi yksiselitteisen kuvauksen EKP:n ensisijaisena pitämästä asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan tulkinnasta.

92 Tästä ilmoituksesta huolimatta kantaja tulkitsi asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan mukaisia velvoitteitaan toisin ja virheellisesti, kun se luokitteli 30.6.2016 liikkeeseenlaskunsa 1–3 ydinpääoman (CET1) instrumenteikseen kolmannen pilarin mukaisesti julkaisemissaan tiedoissa ja omia varoja ja omien varojen vaatimuksia koskevassa neljännesvuosittaisessa konsolidoidussa ilmoituksessaan, vaikka se ei ollut vielä saanut siihen EKP:ltä lupaa.

93 Kantaja on myös väittänyt, että asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan epäselvyys on saanut jotkin kansalliset viranomaiset ja useat luottolaitokset noudattamaan kantajan suosimaa tulkintaa, mikä sen mukaan on säännökseen asetuksella 2019/876 tehdyn muutoksen taustalla.

94 Vaikka näin todistettaisiin tapahtuneen, ei kuitenkaan voida osoittaa, ettei kantaja olisi syyllistynyt tuottamukselliseen rikkomiseen.

95 Siitä huolimatta, että tällaiset seikat voivat osoittaa joillakin toimijoilla olleen vaikeuksia tulkita asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohtaa, kantajan kaltaiselta merkittävältä luotonantajalta voidaan nimittäin odottaa varovaisuutta ja huolellisuutta, joiden olisi pitänyt saada se lukemaan kyseinen säännös tarkasti, jolloin velvollisuuksien laajuutta koskevat tulkintavaikeudet olisivat haihtuneet.

96 Kun otetaan huomioon edellä esitetty, ensimmäisen kanneperusteen toisen osan ensimmäinen väite on hylättävä.

Toissijaisesti esitetty toinen kanneperuste, joka koskee sitä, että kantajan oikeutta tulla kuulluksi on rikottu

97 Kantaja väittää, ettei EKP kunnioittanut sen oikeutta tulla kuulluksi perustaessaan riidanalaisen päätöksen tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin, joista kantaja ei voinut esittää huomautuksiaan hallinnollisen menettelyn aikana, ja muistuttaa, että asetuksen N:o 1024/2013 22 artiklan 1 kohdan mukaisesti EKP voi perustaa päätöksensä yksinomaan väitteille, joista asianomaiset osapuolet ovat voineet esittää huomautuksensa, riippumatta siitä, ovatko kyseiset väitteet vaikuttaneet osapuoliin kielteisesti vai eivät. Tältä osin se katsoo erityisesti, että EKP on ensimmäisen kerran vasta riidanalaisessa päätöksessä esittänyt oman tulkintansa 23.5.2017 päivätystä EPV:n raportista, viitannut siihen, että EPV on kyseenalaistanut kantajan kantaosakkeisiin sisältyvän ”uskollisuuslausekkeen”, ja väittänyt kantajan antaneen markkinoille virheellisiä tietoja vakavaraisuustilanteestaan.

98 Kantaja katsoo etenkin, että riidanalaiseen päätökseen sisältyvät viittaus EPV:n kyseenalaistamaan kantajan kantaosakkeisiin liittyvään ”uskollisuuslausekkeeseen” ja väitetty virheellisten tietojen antaminen markkinoille ovat vaikuttaneet sille määrätyn seuraamuksen määrään.

99 EKP:n mukaan riidanalaiseen päätökseen ei sisältynyt tosiseikkoja tai oikeudellisia seikkoja, joita ei olisi mainittu seuraamuspäätösluonnoksessa ja jotka olisivat voineet vaikuttaa kielteisesti kantajan puolustautumisoikeuksiin tai jotka olisivat olleet oikeudenkäyntimenettelyn tuloksen kannalta ratkaisevia.

100 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen menettelyssä, jota käydään jotakin henkilöä vastaan ja jonka päätteeksi voidaan tehdä hänelle vastainen päätös, on unionin oikeuden perustavanlaatuinen periaate, jota on noudatettava, vaikka kyseessä olevasta menettelystä ei olisi annettu mitään sääntöjä (ks. määräys 12.5.2010, CPEM v. komissio, C-350/09 P, ei julkaistu, EU:C:2010:267, 76 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

101 Tämä periaate kuvastuu asetuksen N:o 1024/2013 22 artiklan 1 kohdassa, koska sen mukaan EKP antaa henkilöille, joita menettely koskee, tilaisuuden esittää huomautuksensa ja perustaa päätöksensä yksinomaan väitteille, joista asianomaiset osapuolet ovat voineet esittää huomautuksensa.

102 Tämä periaate selitetään sekä YVM-kehysasetuksen 31 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus tulla kuulluksi”, että sen 126 artiklassa, jonka otsikko on ”Menettelylliset oikeudet”.

103 YVM-kehysasetuksen 31 artiklaa sovelletaan sen 1 kohdan mukaisesti valvontapäätökseen, joka ”osoitetaan osapuolelle ja joka voisi vaikuttaa kielteisesti tämän osapuolen oikeuksiin”. Siinä säädetään, että tälle osapuolelle on ennen valvontapäätöksen tekemistä annettava tilaisuus lausua kirjallisesti EKP:lle sen valvontapäätöksen kannalta merkityksellisistä tosiseikoista, väitteistä ja oikeusperusteista.

104 YVM-kehysasetuksen 126 artiklassa, joka koskee muiden hallinnollisten seuraamusten kuin uhkasakkojen määräämistä koskevia päätöksiä, säädetään seuraavaa:

”1. Päätettyään tutkinnan tutkintayksikön on ennen täydet tiedot sisältävää päätösluonnosta koskevan ehdotuksen laatimista ja antamista valvontaelimelle ilmoitettava asianomaiselle valvottavalle yhteisölle kirjallisesti suoritetun tutkinnan havainnoista ja mahdollisista sitä vastaan esitetyistä väitteistä.

2. Tutkintayksikön on 1 kohdassa mainitussa ilmoituksessa kerrottava asianomaiselle valvottavalle yhteisölle sen oikeudesta esittää tutkintayksikölle kirjallisia lausumia tosiseikkoja koskevista tuloksista ja niissä yhteisöä vastaan esitetyistä väitteistä, mukaan lukien yksittäiset säännökset, joita väitetään rikotun, sekä asetettava kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa lausumia otetaan vastaan. EKP ei ole velvollinen ottamaan huomioon kirjallisia lausumia, jotka on vastaanotettu tutkintayksikön asettaman määräajan päättymisen jälkeen.”

105 Oikeuskäytännössä on korostettu [SEUT 101] ja [102] artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16.12.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 (EYVL 2003, L 1, s. 1) 27 artiklan 1 kohdasta, jonka sisältö on olennaisilta osiltaan sama kuin asetuksen N:o 1024/2013 22 artiklan 1 kohdan ja YVM-kehysasetuksen 126 artiklan, että puolustautumisoikeuksia koskevaa vaatimusta noudatetaan, jos osapuolille lähetetään väitetiedoksianto, jossa esitetään selkeästi kaikki ne olennaiset seikat, joihin Euroopan komissio menettelyn kyseisessä vaiheessa perustaa näkemyksensä, eikä päätöksessä aseteta asianomaisten henkilöiden vastuulle väitetiedoksiannossa tarkoitetuista rikkomisista poikkeavia rikkomisia ja siinä esitetään ainoastaan tosiseikat, joista asianomaisilla henkilöillä on ollut mahdollisuus esittää näkemyksensä (ks. tuomio 24.5.2012, MasterCard ym. v. komissio, T-111/08, EU:T:2012:260, 266 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

106 Tältä osin on todettava, että vakiintuneessa oikeuskäytännössä, joka koskee puolustautumisoikeuden kunnioittamista SEUT 101 ja 102 artiklan rikkomista koskevissa seuraamusmenettelyissä, todetaan, että tämä voidaan tehdä tiivistelmänomaisesti eikä lopullisen päätöksen tarvitse välttämättä olla jäljennös väitetiedoksiannosta, koska väitetiedoksianto on ainoastaan valmisteluasiakirja, jossa esitetyt tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevat arviot ovat luonteeltaan pelkästään väliaikaisia.

Väitetiedoksiantoa voidaan näin ollen täydentää osapuolten antaman vastineen perusteella, jossa esitetyt argumentit osoittavat, että osapuolet ovat todella voineet käyttää puolustautumisoikeuksiaan. Komissio voi myös hallinnollisen menettelyn huomioon ottaen muuttaa ja täydentää, sekä tosiasiallisesti että oikeudellisesti, esittämiensä väitteiden tukena olevia perusteluja (ks. tuomio 24.5.2012, MasterCard ym. v. komissio, T-111/08, EU:T:2012:260, 267 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

107 Samasta oikeuskäytännöstä seuraa, että täydentävän väitetiedoksiannon tiedoksi antaminen niille, joita asia koskee, on näin ollen tarpeen ainoastaan siinä tapauksessa, että selvitysten tulokset ovat sellaisia, että komissio asettaa yritysten vastuulle uusia toimia tai muuttaa kiistettyjen sääntöjen rikkomisten todisteita merkittävällä tavalla (ks. tuomio 24.5.2012, MasterCard ym. v. komissio, T-111/08, EU:T:2012:260, 268 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

108 Lopuksi on todettava, että edelleen SEUT 101 ja 102 artiklan rikkomisen seuraamuksia koskevan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puolustautumisoikeuksia on loukattu, jos on olemassa mahdollisuus, että komission säännöstenvastaisen toiminnan vuoksi sen toteuttama hallinnollinen menettely olisi saattanut johtaa erilaiseen tulokseen. Kantajana oleva yritys näyttää toteen, että tällainen loukkaaminen on tapahtunut, jos se voi osoittaa riittävällä tavalla, ei että komission päätöksellä olisi ollut toisenlainen sisältö vaan että se olisi voinut puolustautua paremmin, jos säännöstenvastaisuutta ei olisi tapahtunut, esimerkiksi siksi, että se olisi voinut käyttää puolustuksessaan asiakirjoja, joihin se ei saanut tutustua hallinnollisen menettelyn aikana (ks. tuomio 24.5.2012, MasterCard ym. v. komissio, T-111/08, EU:T:2012:260, 269 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

109 Samoja periaatteita sovelletaan analogisesti puolustautumisoikeuksiin asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohdan mukaisessa EKP:n menettelyssä, joka koskee unionin lainsäädännön suoraan sovellettavista säädöksistä johtuvan vaatimuksen rikkomista.

110 Ensinnäkin on korostettava, että ainoa väite, jonka EKP on esittänyt kantajaa vastaan – että se on luokitellut tietyt pääomainstrumentit ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi ilman EKP:n lupaa, mikä on vastoin asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohtaa – esitettiin selkeästi jo kantajalle 22.12.2016 osoitetussa väitetiedoksiannossa.

111 Toiseksi on todettava, että kantaja saattoi ilmaista näkemyksensä tästä väitteestä sekä vastineessaan kyseiseen tiedoksiantoon että huomautuksissaan EKP:n sille 2.8.2017 toimittamasta päätösluonnoksesta.

112 Kolmanneksi on selvää, ettei niitä kolmea seikkaa, joiden kantaja väittää sisältyneen ensimmäisen kerran vasta riidanalaiseen päätökseen, voida pitää uusina väitteinä.

113 On nimittäin ensinnäkin todettava EKP:n viittauksesta 23.5.2017 päivättyyn EPV:n raporttiin riidanalaisen päätöksen 3.2.2.4 kohdassa, että EKP mainitsee raportin perustellakseen tulkintaansa asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdasta. Osapuolet kuitenkin keskustelivat tästä kysymyksestä laajasti hallinnollisen menettelyn aikana. Tarkemmin sanoen on korostettava, että EKP esittää viittauksen vastauksena kantajan väitteeseen, jonka mukaan EPV oli samana päivänä todennut asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohtaa voitavan tulkita eri tavoin.

114 Toiseksi riidanalaisen päätöksen 3.2.2.4 kohdassa olevasta maininnasta, jonka mukaan EPV oli todennut kantajan kantaosakkeisiin sisältyvän uskollisuuslausekkeen estävän niiden luokittelemisen ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi, on riittävää korostaa, että maininta koskee sitä, täyttävätkö kantajan kantaosakkeet asetuksen N:o 575/2013 28 artiklassa säädetyt edellytykset, eikä liity EKP:n kantajaa vastaan esittämään väitteeseen, joka koskee yksinomaan sitä, että kantaja on rikkonut saman asetuksen 26 artiklan 3 kohtaa.

115 Kolmanneksi riidanalaisen päätöksen 3.2.4 kohdassa olevaa EKP:n mainintaa, jonka mukaan ”kantaja ei olisi ilmoittanut toimivaltaisille viranomaisille ja markkinoille virheellisiä tietoja vakavaraisuustilanteestaan, jos se olisi noudattanut asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohtaa”, ei voida pitää uutena väitteenä kantajaa vastaan. EKP:n toteamus nimittäin esitetään yhteydessä, jossa arvioidaan kantajan toiminnan huolimattomuutta vastauksena kantajan 30.8.2017 toimittamiin huomautuksiin sisältyvään väitteeseen, jonka mukaan se oli noudattanut ”varovaisuutta ja huolellisuutta tarkoituksenaan välttää virheellisten tietojen antaminen todellisesta omien varojen tilanteestaan”.

116 Neljänneksi on todettava kantajan väitteestä, jonka mukaan edellä 114 ja 115 kohdassa mainitut seikat vaikuttivat sille määrätyn rahallisen seuraamuksen määrään, ettei se liity kantajaa koskevan rikkomistoteamuksen laillisuuteen vaan kantajalle määrätyn seuraamuksen määrään.

117 On näin ollen todettava, että toinen kanneperuste on hylättävä siltä osin kuin se liittyy kantajaa koskevan rikkomistoteamuksen laillisuuteen.

118 Edellä todetun perusteella on todettava, ettei kantaja ole osoittanut riidanalaisen päätöksen olevan lainvastainen siltä osin kuin siinä todetaan kantajan syyllistyneen rikkomiseen.

Riidanalaisen päätöksen laillisuus siltä osin kuin siinä määrätään kantajalle hallinnollinen rahoituksellinen seuraamus

119 Kantajan ensimmäisen kanneperusteen toisen osan toisen väitteen mukaan hallinnollisen rahoituksellisen seuraamuksen määrääminen asian olosuhteissa on vastoin oikeusvarmuuden periaatetta. Kantaja katsoo lisäksi ensimmäisen kanneperusteen kolmannessa osassa, että sille määrätyllä rahoituksellisella seuraamuksella rikotaan suhteellisuusperiaatetta. Kuten edellä 98 ja 116 kohdassa on todettu, kantaja väittää toisessa kanneperusteessaan vielä, että tietyt seikat, joista sitä ei kuultu, vaikuttivat sille määrätyn seuraamuksen määrään, mikä tarkoittaa, että sen oikeutta tulla kuulluksi on rikottu.

120 Tarkemmin sanottuna kantaja kiistää ensimmäisen kanneperusteen kolmannessa osassa paitsi seuraamuksen määräämisen periaatteen suhteellisuuden myös seuraamuksen määrän. Kantaja väittää seuraamuksen määrästä erityisesti, ettei sen osuus ole 0,0015 prosenttia Crédit Agricole -ryhmittymän liikevaihdosta, kuten riidanalaisessa päätöksessä todetaan, vaan kymmenen kertaa suurempi. Sen mukaan EKP ei myöskään ole noudattanut menetelmää, jota se kirjelmissään väittää noudattaneensa arvioidessaan rikkomisen vakavuutta. Kantaja korostaa, että EKP on ensimmäisen kerran vasta unionin yleisessä tuomioistuimessa väittänyt ottaneensa huomioon kyseisen luottolaitoksen koon määrittäessään seuraamuksen määrän, sillä tällaista perustetta ei mainita riidanalaisessa päätöksessä. Se katsoo EKP:n viittaavan tässä yhteydessä virheellisesti luottolaitosten koon arviointiin sijoitusvarallisuuden kokonaismäärän eikä liikevaihdon perusteella ja väittää, ettei unionin yleinen tuomioistuin voi ylipäätään ottaa tätä tekijää huomioon, koska sitä ei mainita riidanalaisessa päätöksessä. Kantaja lisää, että tämän tekijän puuttuminen kyseisestä päätöksestä tarkoittaa, että sen perustelut ovat puutteelliset ja että se on siksi lainvastainen.

121 Aluksi on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin voi tarkastella kantajan väitteitä vain, jos riidanalaisessa päätöksessä esitetään oikeudellisesti riittävällä tavalla perustelut, jotka ovat johtaneet siihen, että kantajalle määrätyn seuraamuksen määrä on 4 300 000 euroa, joka on 0,015 prosenttia sen ryhmittymän liikevaihdosta, johon kantaja kuuluu.

122 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että sen on aluksi tarkasteltava, sisältääkö riidanalainen päätös riittävät perustelut kantajalle määrätyn seuraamuksen määrälle.

123 Tältä osin on todettava, että kumoamiskanteen yhteydessä kanneperuste, joka koskee perustelujen puuttumista tai riittämättömyyttä toimessa, jonka laillisuus on kiistetty, kohdistuu oikeusjärjestyksen perusteisiin kuuluvaan seikkaan, ja unionin tuomioistuimen on tutkittava se viran puolesta; näin ollen asianosaiset voivat vedota siihen missä tahansa oikeudenkäynnin vaiheessa (tuomio 13.12.2001, Krupp Thyssen Stainless ja Acciai speciali Terni v. komissio, T-45/98 ja T-47/98, EU:T:2001:288, 125 kohta).

124 Kun velvollisuutta tutkia viran puolesta oikeusjärjestyksen perusteisiin kuuluva seikka noudatetaan, on lisäksi otettava huomioon kontradiktorinen periaate (ks. vastaavasti tuomio 2.12.2009, komissio v. Irlanti ym., C-89/08 P, EU:C:2009:742, 59 ja 60 kohta). Käsiteltävässä asiassa on todettava, että EKP:llä oli istunnossa tilaisuus ilmaista näkemyksensä siitä, onko riidanalainen päätös riittävästi perusteltu vai ei.

125 EKP väitti tuolloin riidanalaisen päätöksen olevan perusteltu tavalla, joka on oikeudellisesti riittävä. Se ilmoitti soveltaneensa kaksivaiheista menetelmää määrittäessään seuraamuksen määrän.

126 Ensimmäisessä vaiheessa määritetään sovellettavan seuraamuksen perusmäärä. Perusmäärää määritettäessä arvioidaan aluksi rikkomisen vakavuus tarkastelemalla rikkomuksen vaikutuksia kyseisen luottolaitoksen vakavaraisuustilanteeseen sekä laitoksen toimintaa. EKP korostaa, että tämä seikka sisältyy riidanalaiseen päätökseen, koska siinä viitataan virheellisesti luokiteltujen instrumenttien kokonaismäärään. Samoin riidanalaisessa päätöksessä tuodaan sen mukaan esiin luottolaitoksen toiminnan lainvastaisuus, koska EKP korostaa siinä, että kantajan olisi pitänyt olla tietoinen sille asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan mukaisesti kuuluvista velvollisuuksista. Kun EKP on määrittänyt rikkomisen vakavuuden, se lisää yhtälöön kyseisen luottolaitoksen sijoitusvarallisuuden kokonaismäärän. Perusmäärä siis lasketaan EKP:n mukaan siten, että ensin otetaan huomioon rikkomisen vakavuus ja sijoitusvarallisuuden kokonaismäärä.

127 Toisessa vaiheessa perusmäärää mukautetaan mahdollisten lieventävien tai raskauttavien olosuhteiden perusteella. Käsiteltävässä asiassa oli otettu huomioon kantajan kannalta lieventävä seikka.

128 EKP väitti istunnossa myös, että riidanalaisesta päätöksestä jätettiin pois seuraamuksen määrän määrittämismenetelmän tarkka kuvaus, koska haluttiin säilyttää kyseisen seuraamuksen varoittavuus. Luottolaitoksia on sen mukaan estettävä ennakoimasta mahdollisesti määrättävien seuraamusten määrä, jotta kannustimet vakavaraisuussäännösten noudattamiseen eivät heikkenisi. Se myös myönsi, ettei kantajan sijoitusvarallisuuden kokonaismäärää mainita riidanalaisessa päätöksessä, mutta ei katso tämän tarkoittavan, että perustelut olisivat riittämättömät, koska seikka on täysin objektiivinen.

129 On tärkeää muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 296 artiklan toisessa kohdassa määrätty perusteluvelvollisuus on olennainen menettelymääräys, joka on erotettava perustelujen oikeellisuudesta, joka kuuluu riidanalaisen toimen aineelliseen laillisuuteen. Näin ollen perustelujen on oltava kyseessä olevan toimen luonteen mukaisia ja niissä on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmaistava toimen tehneen toimielimen päättely siten, että niille, joita toimi koskee, selviävät sen syyt ja että toimivaltainen tuomioistuin voi tutkia toimen laillisuuden. Erityisesti yksittäistapauksia koskevien päätösten osalta tällaisten päätösten perustelemista koskevan velvollisuuden tarkoitus on paitsi antaa toimivaltaiselle tuomioistuimelle mahdollisuus tutkia päätöksen laillisuus myös antaa niille, joita päätös koskee, riittävät tiedot sen arvioimiseksi, onko päätös mahdollisesti virheellinen siten, että sen pätevyys voidaan riitauttaa (ks. tuomio 29.9.2011, Elf Aquitane v. komissio, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 146–148 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 11.7.2013, Ziegler v. komissio, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 114 ja 115 kohta ja tuomio 13.12.2016, Printeos ym. v. komissio, T-95/15, EU:T:2016:722, 44 kohta).

130 Perusteluvelvollisuuden täyttymistä on arvioitava asiaan liittyvien olosuhteiden perusteella, joita ovat muun muassa toimen sisältö, esitettyjen perustelujen luonne ja se tarve, joka SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetuilla henkilöillä, joille toimenpide on osoitettu tai joita se koskee, voi olla saada selvennystä tilanteeseen. Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja

oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, sillä tutkittaessa sitä, täyttävätkö toimen perustelut SEUT 296 artiklan vaatimukset, on otettava huomioon sen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt (tuomio 29.9.2011, Elf Aquitane v. komissio, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 150 kohta; tuomio 11.7.2013, Ziegler v. komissio, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 116 kohta ja tuomio 13.12.2016, Printeos ym. v. komissio, T-95/15, EU:T:2016:722, 45 kohta).

131 Oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että perustelut on lähtökohtaisesti ilmoitettava asianosaiselle samaan aikaan kuin sille vastainen päätös. Perustelujen puuttumista ei voida korjata sillä, että asianosainen saa päätöksen perustelut tietoonsa unionin tuomioistuimissa käytävän oikeudenkäyntimenettelyn aikana (tuomio 29.9.2011, Elf Aquitane v. komissio, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 149 kohta; tuomio 19.7.2012, Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco v. komissio, C-628/10 P ja C-14/11 P, EU:C:2012:479, 74 kohta ja tuomio 13.12.2016, Printeos ym. v. komissio, T-95/15, EU:T:2016:722, 46 kohta).

132 Asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti määrättyjen hallinnollisten rahoituksellisten seuraamusten perusteluista on ensinnäkin muistutettava, että EKP:llä on oikeus määrätä hallinnollinen rahoituksellinen seuraamus, jonka määrä voi olla enintään 10 prosenttia sen ryhmittymän vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta, johon kyseinen oikeushenkilö kuuluu.

133 Tästä seuraa, että EKP:llä on laaja harkintavalta, kun se määrittää rahoituksellisen seuraamuksen määrän. Tällaisessa järjestelmässä on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan erityisen tärkeää valvoa unionin oikeusjärjestyksessä myönnettyjen takeiden noudattamista hallinnollisissa menettelyissä. Näihin takeisiin kuuluvat muun muassa asianomaisen henkilön oikeus siihen, että kyseisessä päätöksessä esitetään oikeudellisesti riittävät perustelut. Ainoastaan tällä tavoin unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin voivat tutkia, ovatko harkintavallan käytön tosiasialliset ja oikeudelliset edellytykset täyttyneet (tuomio 21.11.1991, Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, 14 kohta ja tuomio 6.11.2008, Alankomaat v. komissio, C-405/07 P, EU:C:2008:613, 56 kohta).

134 Kun otetaan huomioon sekä EKP:lle asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti kuuluva laaja harkintavalta että määrättävien hallinnollisten rahoituksellisten seuraamusten erittäin korkea taso, velvollisuudella perustella päätökset, joilla tällaiset seuraamukset määrätään, on näin ollen aivan erityisen suuri merkitys.

135 Toiseksi on todettava, että unionin yleisen tuomioistuimen on seuraamusta koskevan päätöksen perustelujen pohjalta kyettävä arvioimaan, onko päätös unionin oikeuden mukainen ja erityisesti suhteellisuusperiaatteen mukainen, sekä tarkistamaan, onko EKP arvioinut asianmukaisesti edellytykset, joista säädetään asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 3 kohdassa, jossa tuodaan esiin seuraamuksen oikeasuhteisuus, mutta myös sen tehokkuus ja varoittavuus.

136 Jotta tällainen valvonta olisi mahdollista, riidanalaisen päätöksen perusteluista on ilmettävä oikeudellisesti riittävällä tavalla menetelmä, jota EKP on noudattanut määrittäessään seuraamuksen määrän, (ks. vastaavasti tuomio 27.9.2006, Jungbunzlauer v. komissio, T-43/02, EU:T:2006:270, 91 kohta) sekä punninnat ja arvioinnit, jotka EKP on tehnyt huomioon ottamistaan seikoista (ks. vastaavasti tuomio 8.12.2011, Chalkor v. komissio, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 61 kohta).

137 Kolmanneksi edellä 130 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä johtuu vielä, että päätöksen perustelujen riittävyyden arvioinnissa on otettava erityisesti huomioon päätöksen asiayhteys.

138 Onkin katsottu, että kun EKP:n päätös on jatkoa oikaisulautakunnan lausunnolle, lausunnossa esitetyt selitykset voidaan ottaa huomioon riidanalaisen päätöksen perustelujen riittävyyttä tutkittaessa (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2019, Landeskreditbank Baden-Württemberg v. EKP, C-450/17 P, EU:C:2019:372, 92 kohta). Lisäksi oikeuskäytännössä on toistuvasti todettu tällaisen päätöksen asiayhteydestä, että päätös, joka on samansuuntainen vakiintuneen päätöskäytännön kanssa, voidaan perustella suppeasti, muun muassa viittaamalla kyseiseen käytäntöön (tuomio 14.2.1990, Delacre ym.

v. komissio, C-350/88, EU:C:1990:71, 15 kohta ja tuomio 8.11.2001, Silos, C-228/99, EU:C:2001:599, 28 kohta). Samoin se, että vastaajana oleva laitos julkaisee menetelmän, jota se aikoo noudattaa käyttäessään päätösvaltaansa, lieventää sen velvollisuutta perustella yksittäiset päätökset, kunhan se noudattaa kyseistä menetelmää.

139 Käsiteltävässä asiassa riidanalainen päätös ei kuitenkaan ole jatkoa oikaisulautakunnan lausunnolle eikä EKP:llä ole asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen hallinnollisten rahoituksellisten seuraamusten määräämistä koskevaa aiempaa päätöskäytäntöä. EKP ei myöskään ole julkaissut menetelmää, jota se soveltaa määrittäessään tässä säännöksessä tarkoitettujen seuraamusten määrää.

140 Riidanalaisen päätöksen perustelujen riittävyyttä on näin ollen arvioitava pelkästään päätökseen sisältyvien perusteiden pohjalta.

141 Näiden seikkojen perusteella on tarkistettava, onko EKP täyttänyt käsiteltävässä asiassa perusteluvelvollisuutensa.

142 Riidanalaisen päätöksen 4.1.2 kohdassa, jonka otsikko on ”Seuraamuksen määrä”, todetaan seuraavaa:

”Määrättävän hallinnollisen seuraamuksen määrittämiseksi EKP on ottanut huomioon seuraavat seikat:

4.1.2.1. Rikkomisen vakavuuden osalta EKP ottaa huomioon, että valvottava yhteisö on sisällyttänyt virheellisesti pääomainstrumenttejaan ydinpääoman (CET1) instrumentteihin 2 088 miljoonan [euron] arvosta, eli 67 peruspistettä valvottavan yhteisön ydinpääomasuhteesta (CET1) konsolidoidulla tasolla 30.6.2016. Rikkomisen vakavuuden arvioinnissa on otettu myös huomioon, että valtaosa virheellisesti ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi luokitelluista pääomainstrumenteista laskettiin liikkeeseen sen jälkeen, kun osakkeenomistajille oli jaettu osinkoa osakkeina, ja ne olivat siten samanlaisia kuin kantaosakkeet, joihin ne perustuivat.

4.1.2.2. EKP ottaa lisäksi huomioon, että rikkominen jatkui viiden peräkkäisen neljännesvuosittaisen ilmoituskauden ja kolmen kolmannen pilarin mukaisen tietojenjulkaisun ajan vuosina 2015 ja 2016.

[4.1.2.3.] EKP katsoo valvottavan yhteisön laiminlyönnin vakavuudesta, että rikkominen oli vähintään tuottamuksellinen. Moitittavan toiminnan lainvastaisuuden vahvistavat olosuhteet, jotka selostetaan 3.3 osassa. Valvottavalla yhteisöllä oli riittävästi aikaa mukauttaa toimintansa asetuksen (EU) N:o 575/2013 vaatimusten mukaiseksi, ja EKP (yhteinen valvontaryhmä) oli huomauttanut sille velvollisuudesta hankkia EKP:n ennakkolupa ennen pääomainstrumenttien luokittelua ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi. Vaikka valvottava yhteisö oli tietoinen näistä vaatimuksista, se kuitenkin jatkoi instrumenttien luokittelua ilman vaadittua lupaa.

4.1.2.4. Lisäksi EKP ottaa lieventävänä seikkana huomioon sen, että valvottavan yhteisön sitä pyydettyä EKP oli myöntänyt sille luvan luokitella liikkeeseenlaskut ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi – –

Näin ollen ja kun otetaan huomioon edellä mainitut seikat, mukaan lukien valvottavan yhteisön kirjallisissa huomautuksissaan esittämät väitteet, ja kun otetaan huomioon suhteellisuusperiaate, jota EKP noudattaa seuraamusvaltuuksiaan käyttäessään, hallinnollisen seuraamuksen määräksi asetetaan 4 300 000 euroa, joka on noin 0,0015 prosenttia sen ryhmittymän kokonaisliikevaihdosta varainhoitovuonna 2017, johon valvottava yhteisö kuuluu, ja takaa uskottavan ja tehokkaan varoittavuuden niin, ettei vastaavaan rikkomiseen tulevaisuudessa enää syyllistytä.”

143 Riidanalaisen päätöksen 4.2.4 kohdassa EKP lisää vielä, ”ettei hallinnollinen seuraamus ylitä 10:tä prosenttia sen ryhmittymän kokonaisliikevaihdosta riidanalaisen päätöksen päivämäärää edeltävänä varainhoitovuonna, johon valvottava yhteisö kuuluu”.

144 On todettava, ettei tämä ote riidanalaisesta päätöksestä sisällä tarkempia tietoja menetelmästä, jota EKP on käyttänyt määrittäessään seuraamuksen määrän, sillä siinä tuodaan vain esiin joitakin rikkomisen vakavuutta, kestoa ja kantajan laiminlyönnin vakavuutta koskevia näkökohtia ja vakuutetaan, että lieventävä seikka on otettu huomioon.

145 Riidanalaisen päätöksen 4.1.2.1–4.1.2.4 kohta on muotoiltu siten, ettei kantaja kykene sen perusteella ymmärtämään, mitä menetelmää EKP on käyttänyt, eikä unionin yleinen tuomioistuin kykene valvomaan kantajalle määrätyn seuraamuksen laillisuutta.

146 Se, että EKP on vastineessaan ja myöhemmin istunnossa selostanut käyttämänsä menetelmän, ei poista tätä puutetta, sillä edellä 131 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan puutteellisia perusteluja ei voida korjata ilmoittamalla päätöksen perustelut unionin yleisen tuomioistuimen käsittelyn aikana. Lisäksi kantajalla oli oikeus saada tietää, millä menetelmällä sille määrätyn seuraamuksen määrä oli laskettu, tarvitsematta nostaa kanne unionin yleisessä tuomioistuimessa.

147 Riidanalaisen päätöksen 4.1.2.1–4.1.2.4 kohdassa ei myöskään anneta vähimmäistietoja, joiden avulla olisi mahdollista ymmärtää ja tarkistaa niiden seikkojen olennaisuus ja painottaminen, jotka EKP on ottanut huomioon määrittäessään seuraamuksen määrän.

148 Vaikka riidanalaisen päätöksen 4.1.2.1 kohdassa, joka koskee rikkomuksen vakavuutta, EKP korostaa ilman sen lupaa luokiteltujen pääomainstrumenttien osuuden olleen 67 peruspistettä kantajan ydinpääomasuhteesta, siinä ei selitetä tarkemmin, kuinka vakava tällainen laiminlyönti on kantajan vakavaraisuusvelvoitteiden noudattamisen kannalta.

149 Riidanalaisen päätöksen samassa kohdassa EKP toteaa, että valtaosa virheellisesti luokitelluista pääomainstrumenteista oli laskettu liikkeeseen sen jälkeen, kun osakkeenomistajille oli jaettu osinkoa osakkeina, ja korostaa, että tämä on otettu huomioon rikkomisen vakavuutta arvioitaessa. Myöskään tässä ei millään tavalla selitetä, miten tämä toteamus vaikuttaa kantajalle määrättävän seuraamuksen määrään.

150 Riidanalaisen päätöksen 4.1.2.4 kohdassa EKP vakuuttaa ottaneensa lieventävänä seikkana huomioon sen, että se antoi sittemmin kantajalle luvan luokitella kyseiset instrumentit ydinpääoman (CET1) instrumenteiksi, selittämättä kuitenkaan, miten tätä seikkaa on painotettu seuraamuksen lopullista määrää määritettäessä.

151 Lisäksi on todettava, että EKP mainitsee vain sen ryhmittymän koon, johon kantaja kuuluu, muttei kantajan kokoa, vaikka rikkomisesta syytetään vain jälkimmäistä.

152 On selvää, että jättäessään riidanalaisessa päätöksessä mainitsematta sen luottolaitoksen koon, jota kyseisestä rikkomisesta syytetään, EKP jättää mainitsematta seikan, joka on sen omien, unionin yleisessä tuomioistuimessa annettujen lausuntojen mukaan erityisen merkityksellinen seuraamuksen määrää määritettäessä.

153 Kyseessä olevan luottolaitoksen koon mainitsematta jättäminen nimittäin estää unionin yleistä tuomioistuinta valvomasta sitä, miten EKP on arvioinut asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 3 kohdassa säädettyjä tehokkuuden, oikeasuhteisuuden ja varoittavuuden perusteita.

154 Unionin yleisessä tuomioistuimessa EKP on väittänyt ottaneensa seuraamuksen määrää määrittäessään huomioon kyseisen laitoksen koon sen sijoitusvarallisuuden kokonaismäärän muodossa. Edellä 131 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti ja edellä 146 kohdassa esitettyjä syitä vastaavien syiden vuoksi tässä vaiheessa annettuja selityksiä ei kuitenkaan voida ottaa huomioon arvioitaessa sitä, onko EKP noudattanut perusteluvelvollisuuttaan.

155 Myöskään se, että kyseessä on väitetysti ”objektiivinen” seikka, kuten EKP on istunnossa todennut, ei vapauta sitä velvollisuudesta selittää tämä tekijä riidanalaisessa päätöksessä vaikka vain kertomalla, miten se on otettu huomioon ja miten sitä on painotettu kyseiselle luottolaitokselle määrätyn seuraamuksen määrää määritettäessä.

156 Edellä esitetystä seuraa, että kantajalle määrätty seuraamus on puutteellisesti perusteltu ja että se on siksi kumottava ilman, että on tarpeen lausua muista asiaa koskevista väitteistä.

157 Koska EKP:n arviointi, joka koskee hallinnollisen rahoituksellisen seuraamuksen määrää, voidaan erottaa muusta riidanalaisesta päätöksestä, tämä päätös on kumottava vain siltä osin kuin siinä määrätään kantajalle hallinnollinen rahoituksellinen seuraamus, jonka määrä on 4 300 000 euroa.

Oikeudenkäyntikulut

158 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 3 kohdassa määrätään, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, kumpikin asianosainen vastaa omista kuluistaan.

159 Käsiteltävässä asiassa kantaja on osittain hävinnyt ja osittain voittanut asian, koska riidanalainen päätös kumotaan vain siltä osin kuin siinä määrätään kantajalle 4 300 000 euron suuruinen hallinnollinen rahoituksellinen seuraamus. Näin ollen on käsiteltävän asian olosuhteet huomioon ottaen kohtuullista päättää, että kukin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu toinen jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Euroopan keskuspankin (EKP) 16.7.2018 tekemä päätös ECB/SSM/2018-FRCAG-75 kumotaan siltä osin kuin siinä määrätään Crédit agricole SA:lle 4 300 000 euron suuruinen hallinnollinen rahoituksellinen seuraamus.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Crédit agricole vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

4) EKP vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Papasavvas Tomljenović Schalin

Škvařilová-Pelzl Nõmm

Julistettiin Luxemburgissa 8 päivänä heinäkuuta 2020.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asian tausta 2

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset 4

Oikeudellinen arviointi 4

Riidanalaisen päätöksen laillisuus siltä osin kuin siinä todetaan kantajan syyllistyneen rikkomiseen 5

Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee oikeudellista virhettä asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan tulkinnassa ja soveltamisessa 5

– Ensimmäinen väite, joka koskee oikeudellista virhettä tulkittaessa ja sovellettaessa asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa sellaisena kuin se oli niiden tekojen tapahtumahetkellä, joihin kantajan väitetään syyllistyneen 5

– Toinen väite, joka koskee asetuksen N:o 575/2013 26 artiklan 3 kohdan uuden version taannehtivaa soveltamista 9

Ensimmäisen kanneperusteen toisen osan ensimmäinen väite, joka koskee asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklan 1 kohdan rikkomista 10

Toissijaisesti esitetty toinen kanneperuste, joka koskee sitä, että kantajan oikeutta tulla kuulluksi on rikottu 12

Riidanalaisen päätöksen laillisuus siltä osin kuin siinä määrätään kantajalle hallinnollinen rahoituksellinen seuraamus 15

Oikeudenkäyntikulut 20